

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 1

PROTOKOLL
2024-03-06
Handläggning i parternas
utevaro i Göteborg

Aktbilaga 49
Mål nr
B 1594-24

RÄTTEN

Rådmannen Christoffer Önrup

PARTER

Klagande

1. Didder och Dadder AB, 559446-0585

Adress som ombudet

Ombud: Advokaten Johan Utternäs och Jur. kand. Jannica Graham

Litigate Advokatbyrå KB

Masthammsgatan 5, 413 27 Göteborg

2. Dödsboet efter Vivi Tingström

Adress som ombudet

Ombud: Advokaten Monica Behm

Hestra Advokat

Box 70355, 107 24 Stockholm

3. Karl FREDRIK Lindstedt, 19840713-4835

Jutagårdsvägen 45, 443 38 Lerum

4. Johan JESPER Morberg, 19931011-7891

Ginstvägen 4, 437 31 Lindome

Ombud för 3-4: Advokaten Ann-Cathrine Söderström

Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB

Postgatan 28, 411 06 Göteborg

5. ANDERS Ludvig Tingström, 19621126-5076

Kämpegatan 15, 431 39 Mölndal

Ombud: Advokaten Viktor Österberg

Advokatfirman Berg AB

Kristinelundsgatan 16, 411 37 Göteborg

Motpart

Kammaråklagaren James von Reis

Göteborgs åklagarkammare

SAKEN

Överklagande av polisens beslag (2023-5000-BG115787 punkterna 1-16)

Dok.Id 2826270

Postadress

404 83 Göteborg

Besöksadress

Ullevigatan 15

Telefon

031-743 60 00

Telefax

E-post: avdelning1tgg@dom.se

www.goteborgstingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00–16:00

Handlingarna genomgås och det antecknas följande.

Fredrik Lindstedt och Jesper Morberg är hantverkare som har utfört renoveringsarbete på en fastighet i Mölndal som ägs av Didder & Dadder AB. Bolaget förvärvade fastigheten av Anders Tingström. Före honom ägdes fastigheten av hans mor, Vivi Tingström.

Under renoveringsarbetet på fastigheten påträffade Fredrik Lindstedt och Jesper Morberg gods bestående av guld och platina (hädanefter benämnt som "Godset"). Fredrik Lindstedt och Jesper Morberg valde att omhänderta Godset och lämna in det till polisen. I samband med detta inleddes en förundersökning om grovt penningtvåtbrott och beslut om att ta Godset i beslag fattades.

Sedan Didder & Dadder AB överklagat beslutet och yrkat att detta ska hävas och återlämnas till bolaget, har målet överlämnats till tingsrätten för prövning. Tingsrätten har hållit förhandling i målet.

Didder & Dadder AB har som grund för sitt yrkande angett följande. Godset har tagits i beslag från den fastighet som Didder & Dadder AB förvärvat från Anders Tingström. Bolaget har därmed, till skillnad från motparterna, visat sannolika skäl för bättre rätt till Godset.

Vid förhandlingen medgav åklagaren att beslaget kunde hävas och anmälde att såväl Anders Tingström som Jesper Morberg och Fredrik Lindstedt har framställt anspråk på det i beslag tagna Godset. Åklagaren meddelade därefter samma dag beslut om att lägga ned förundersökningen.

Utöver ovan nämnda parter har även Dödsboet efter Vivi Tingström anmält anspråk på Godset.

Det antecknas särskilt att parallellt med detta mål har talan väckts i mål T 3415-24. I det målet har Anders Tingström, gentemot Didder & Dadder AB, Dödsboet efter Vivi Tingström samt Jesper Morberg och Fredrik Lindstedt, väckt talan om fastställande av bättre rätt till Godset. Anders Tingström har i det målet även yrkat, med stöd av 15 kap. 4 § rättegångsbalken, att tingsrätten förordnar att den besittning han tidigare haft av Godset genast ska återställas eller att Godset i vart fall annars genast utlämnas till honom.

Därutöver har Dödsboet efter Vivi Tingström, i mål T 3293-24, väckt talan mot Anders Tingström, Didder & Dadder AB samt Jesper Morberg och Fredrik Lindstedt och framställt yrkande om bättre rätt till Godset. Dödsboet har, i det målet, även yrkat att Godset ska beläggas med kvarstad samt förvaras hos Kronofogdemyndigheten.

Tingsrätten har i detta mål förelagt parterna att slutföra sin talan.

Dödsboet efter Vivi Tingström har hemställt att tingsrätten vilandeförklarar målet till dess att frågan om kvarstad har prövats i mål T 3293-24.

Didder & Dadder AB har vidhållit sin talan om att beslaget ska hävas och utlämnas till bolaget och därtill yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Anders Tingström har vidhållit sin talan om att beslaget ska hävas och utlämnas till honom.

Jesper Morberg och Fredrik Lindstedt har inte hörts av inom föreskriven tid.

Tingsrätten meddelar följande

SLUTLIGA BESLUT

1. Beslaget hävs (2023-5000-BG115787 punkterna 1-16).

2. Dödsboet efter Vivi Tingströms yrkande om att vilandeförklara målet lämnas utan bifall.

3. Didder & Dadder AB:s yrkande om rättegångskostnader lämnas utan bifall.

Skäl

Bestämmelserna om beslag regleras i 27 kap. rättegångsbalken. Av 1 § framgår när föremål får tas i beslag. Detta får ske om det skäligen kan antas

1. ha betydelse för utredning om brott,
2. ha tagits ifrån någon genom brott.
3. vara förverkat på grund av brott,
4. kunna användas för att utföra en genomsökning på distans, eller
5. ha betydelse för utredning av utbyte för brottslig verksamhet enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken.

Av 27 kap. 8 § rättegångsbalken framgår bland annat att beslaget omedelbart ska hävas om det inte längre finns skäl för det.

Med hänsyn till att förundersökningen i förevarande mål har lagts ned av åklagaren, saknas förutsättningar att enligt ovan nämnda bestämmelse låta beslaget bestå. Det ska därför hävas.

Nästa fråga är om beslaget kan lämnas ut och i så fall till vem.

Av 27 kap. 4 a § rättegångsbalken framgår att om en målsägande eller någon som har trätt i dennes ställe har framställt anspråk på det beslagtagna föremålet och det är uppenbart att han eller hon har bättre rätt till detta än den hos vilken beslaget har

gjorts, får undersökningsledaren eller åklagaren innan åtal väckts besluta att föremålet ska lämnas ut till honom eller henne.

Bestämmelsen tar i det närmaste sikte på de fall då stöldgods har tagits i beslag och en utpekad målsägande framställer anspråk på detta. Uppenbarhetsrekvisitet i bestämmelsen ska anses vara uppfyllt i de fall då det helt saknas förutsättningar för godtrosförvärv eller om den hos vilken beslaget har gjorts avsäger sig alla anspråk på egendomen (se prop. 2002/2003:17 s. 42).

Med hänsyn till att det i förevarande fall inte finns någon utpekad målsägande och framförallt inte längre skäligen kan antas att Godset varit föremål för brott, är aktuell bestämmelse inte tillämplig och någon ledning för utlämnande går inte att finna med stöd av denna.

I de fall föremålet enligt 27 kap. 4 a § rättegångsbalken inte ska lämnas ut till målsäganden eller någon som trätt i dennes ställe, ska föremålet, i det fall beslaget har hävts, lämnas ut till den hos den vilken beslaget har gjorts. Gör denne inte anspråk på föremålet eller kan det inte utredas hos vem beslaget har gjorts, ska föremålet lämnas ut till den som gör anspråk på det om denne kan visa sannolika skäl för sin rätt till föremålet. Detta följer av 27 kap. 8 a § rättegångsbalken.

Aktuell bestämmelse kodifierar principen om att besittningsrubbnings ska återställas när ett beslag hävs. Som framgått ovan är alltså huvudregeln att det beslagtagna Godset ska utlämnas till den hos vilken beslaget har gjorts. Vem detta är bör framgå av beslagsprotokollet. I förevarande fall framgår det av beslagsprotokollet att platsen för verkställan är: ”På vinden, Kämpegatan 15, Mölndal”. Under rubriken ”Beslag taget från” står det antecknat: ”Kan ej anges”. Med hänvisning till detta saknas förutsättningar att lämna ut Godset med stöd av huvudregeln i 27 kap. 8 a § rättegångsbalken.

Eftersom det är flera parter som har gjort anspråk på Godset ska då frågan avgöras om någon av parterna kan visa sannolika skäl för sin rätt till detsamma. Normalt krävs det ingen närmare undersökning av om det föreligger sannolika skäl. Beslutet ska kunna grundas på de uppgifter som den som gör anspråk på föremålet har lämnat. Enligt förarbetena räcker det normalt att personen kan beskriva föremålet närmare och lämna uppgifter om hur och när föremålet har förvärvats och var och hur det senast var i hans eller hennes besittning samt att det även i övrigt framstår som sannolikt att han eller hon har rätt till det (se prop. 2008/09:227 s. 25). Om uppgifterna inte är tillräckliga för att sannolika skäl ska anses föreligga ska det beslagtagna inte lämnas ut. Detsamma gäller i de fall där det inte kan utredas hos vem beslaget har gjorts. Enligt lagmotiven är det typiskt sett svårt att nå upp till beviskravet, om flera gör anspråk på föremålet (se kommentaren till 27 kap. 8 a rättegångsbalken, Lindberg, Lexino, 2024-03-05). I dessa fall ska istället lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m. tillämpas. Detta följer av 27 kap. 8 a § andra stycket rättegångsbalken. Den som vill hävda sin rätt till ett föremål när utlämnande har bedömts inte ska ske får istället vända sig till allmän domstol för att få frågan om rätten till föremålet avgjord (se prop. 2008/09:227 s. 16).

Som konstaterats ovan har det vid tingsrätten inletts två parallella förfaranden enligt bestämmelserna om tvistemål. Talan i dessa mål handlar om fastställande av bättre rätt till Godset. Partsställningarna är desamma som i detta mål. Mot bakgrund av att äganderättsförhållandet är föremål för tvist, saknas möjlighet att – mot bakgrund av de uppgifter som lämnats i detta mål – fastställa om någon av parterna, i förhållande till varandra, uppfyllt beviskravet på sannolika skäl för sin rätt till Godset.

Tingsrättens slutsats blir därför att det – inom ramen för detta mål – saknas förutsättningar att förordna till vem Godset ska utlämnas. Frågan får istället handläggas av förvarande myndighet, dvs. Polismyndigheten, enligt lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m.

Vid denna utgång saknas skäl att vilandeförklara målet. Dödsboet efter Vivi Tingströms yrkande ska därför lämnas utan bifall.

Didder & Dadder AB har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader. Såvitt framgår av kostnadsräkningen är den riktad mot åklagaren, dvs. ersättning från allmänna medel. Ersättning för rättegångskostnader i brottmål regleras i 31 kap. rättegångsbalken. Bestämmelserna reglerar bland annat de fall där en tilltalad frikänns från åtal eller där förundersökningen läggs ned och en tidigare misstänkt yrkar ersättning för de eventuella kostnader som han eller hon kan ha ådragit sig under utredningen (se 31 kap. 2 och 8 §§ rättegångsbalken).

I förevarande mål har Didder & Dadder AB inträtt i egenskap av klagande i förhållande till egendom som tagits i beslag under pågående förundersökning. Någon rätt till ersättning av allmänna medel för kostnader som uppstått i det här målet enligt rättegångsbalkens regler föreligger inte. Yrkandet lämnas därför utan bifall.

ÖVERKLAGANDE, bilaga 1 (TR-11)

Ett eventuellt överklagande ställs till Hovrätten för Västra Sverige och ges in till tingsrätten senast den 27 mars 2024.

Christoffer Önrup

Hur man överklagar

Beslut i brottmål, tingsrätt

TR-11

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från beslutets datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i beslutet.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.